

ἀθρακωτὸς ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄθρακωτὸς Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀθρακώνω.

Πεπυρακτωμένος: ἄθρακωτὰ εἶναι τὰ καρβόνια.

ἀθράκωτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀρθάκωτος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθρακωτὸς τοῦ ἀρκτικού α προσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

1) Ὁ μὴ πεπυρακτωμένος, ἐπὶ ἀνθράκων ἔνθ' ἄν.: Καρβόνια ἀθράκωτα Τραπ. 2) Ὁ μὴ ἀνημμένος Πόντ. (Τραπ.): Τὸ μαγκάλ' ἀθράκωτον ἔν' (τὸ πύραυνον δὲν εἶναι ἀνημμένον).

ἀθράνευτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀθράνευτους Μακεδ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἀθράνευτος.

Ὁ μὴ ἐκταθὲς ἐπὶ σανίδος πρὸς κατεργασίαν, ἐπὶ δέρματος.

ἄθρεφτος ἐπίθ. Ἡπ. — Λεξ. Γαζ. (λ. ἄτρεφος) ἄθρεφος Ἡπ. ἄθριφους Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἄθρεπτος. Τὸ ἄθρεφος ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ ρ. θρέφω.

1) Ὁ μὴ τραφεὶς, ὁ μὴ βοσκηθεὶς ἔνθ' ἄν.: Ἀφησες τ' ἀρνὶ ἄθρεφο Ἡπ. Τὰ ἔχ' ἄθριφα τὰ ζὰ φέτον οὐ κόσμους ἀπ' τὴν ξέρα Χουλιαρ. 2) Ἰσχνός, λιπόσαρκος Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἀ.): Μοσχάρι ἄθρεφο Ἡπ. Συνών. ἄπαχος, ἄτρεφος.

ἄθρησκος ἐπίθ. λόγ. σύννηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. θρησκος.

Ὁ μὴ τελὼν τὰ ὑπὸ τῆς θρησκείας ἐπιβαλλόμενα, οἶον νηστείας, προσευχάς κτ., ἀσεβής: Ἀθρησκος ἄνθρωπος.

ἀθρονιά ἡ, Πελοπν. (Δημητσάν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου. Πιθανῶς σχετιστέον πρὸς τὸ μεταγν. οὐσ. θρόνον = ἄνθος ἢ βοτάνη εὐχρηστος ὡς φάρμακον ἢ φίλτρον.

Τὸ ζιζάνιον περιαλλόκαυλον τὸ ἀρουραῖον (convolvulus arvensis) τῆς τάξεως τῶν περιαλλοκαύλων (convolvulaceae). Συνών. περιπλοκάδα, ἡμερο περιπλοκάδι (ἰδ. περιπλοκάδι). Πβ. ἄγριο περιπλοκάδι (ἰδ. περιπλοκάδι), τοῦ καλογέρου τὸ χορτάρι (ἰδ. χορτάρι). [**]

ἀθρόνιστος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θρόνιστος < θρονιάζω.

Ὁ μὴ ἐγκαινισθεὶς, ἐπὶ ἐκκλησίας, ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ὁποίας δὲν ἐκάθισεν ἀρχιερεὺς ἐγκαινιάζων αὐτήν.

ἀθρουβάλιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀθραβάλιστος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θρουβαλιστός < θρουβαλίζω, παρ' ὃ καὶ θραβαλίζω.

Ἀθρυμμάτιστος, ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς θρύμματα. Συνών. ἀθρούλιστος, ἄθρυφτος. Πβ. ἀθρυμμούλλιστος.

ἀθρούλιστος ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θρουλιστός < θρουλίζω.

*Ἀθρουβάλιστος, ὁ ἰδ.

ἀθρυμμούλλιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀθρυμμούλλιστος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θρυμμουλλιστός < θρυμμουλλίζω.

Ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς ψυχία, ἐπὶ ἄρτου: Ψωμὶν ἀθρυμμούλλιστον.

ἄθρυφτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἄρθρυφτος Πόντ. (Χαλδ.) ἄθρυβος Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἄρθρυβος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄθρυπιος.

1) Ὁ μὴ μεταβληθεὶς εἰς θρύμματα, ἐπὶ ἄρτου θρυπτομένου ἐντὸς τῆς τροφῆς, ἔνθ' ἄν.: Τὸ ψωμὶν ἄθρυφτον ἔν' Τραπ. Συνών. ἀθρουβάλιστος, ἀθρούλιστος.

2) Ὁ μὴ περιέχων θρύμματα, ψυχία Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): Ἀθρυφτον ἔν' τὸ φαεῖν.

ἀθυμία ἡ, λόγ. πολλαχ. ἀθυμῖα Λεξ. Βλαστ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀθυμία.

Ἡ ἔλλειψις εὐδιαθεσίας, δυσθυμία, μελαγχολία: Ἐχω μεγάλη ἀθυμία. Μ' ἐπιασε μιὰ ἀθυμία.

ἀθυμίαςτος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) — Λεξ. Περίδ. ἀθύμιαστος Κρήτ. Χίος κ. ἀ. ἀθούμιαστος Σύμ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θυμιαστός < θυμιάζω.

Ὁ μὴ θυμιαθεὶς ἔνθ' ἄν.: Ἀθούμιαστες μόλυκες σήμ-μερο τὲς εἰκόνες τοῦ σπιτιοῦ (μόλυκες = ἄφησες) Σύμ. Τ' ὁσπίτιν ἔμουν πολλὰ καιρὸν ἀθυμίαςτον ἔν' (ἡ οἰκία ἡμῶν πολὺν καιρὸν κτλ.) Τραπ. Συνών. ἀθυμιάτιστος 1, ἀλιβάνιστος.

ἀθυμιάτιστος ἐπίθ. Παξ. κ. ἀ. — Λεξ. Γαζ. (λ. ἀλιβάνωτος) ἀθυμιάτ'ιστους Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. ἀθυμιάτιστος Κεφαλλ. κ. ἀ. ἀφθυμιάτιστος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θυμιατιστός < θυμιάτιζω.

1) Ὁ μὴ θυμιαθεὶς Κεφαλλ.: Δὲν ἄφησες κανένα ἀθυμιάτιστο. Συνών. ἀθυμίαςτος, ἀλιβάνιστος. 2) Μεταφ. ὁ μὴ ἐγκωμιασθεὶς Παξ.

ἀθυμος ἐπίθ. Λεξ. Λάουνδ. ἄθ'μους Μακεδ. (Σισάν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἄθυμος.

Ὁ μὴ εὐδιάθετος, μελαγχολικός: Τ' εἶς κ' εἶσι ἔτο' ἄθ'μους;

ἀθύμωτος ἐπίθ. Ἡπ. Πόντ. (Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) — Λεξ. Λάουνδ. ἀθύμουντους Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. θυμωτός < θυμώνω.

1) Ὁ μὴ ὀργιζόμενος ἢ ὁ μὴ ὀργισθεὶς ἔνθ' ἄν.: Αὐτὸς εἶνι ἀθύμουντους ἀνθρουπους Ἡπ. Δὲν μπόρῃσα νὰ τοὺν ἰδῶ κάμμιὰ φουρὰ ἀθύμουντου Χουλιαρ. Ἀτὸς ἀθύμωτος ἔν' Χαλδ.

2) Ὁ ἄνευ ἰκμάδος, ἄνευ ζωηρότητος Ἦπ. (Χουλιαρ.): Τὰ καλαμπόκια εἰν' ἀθύμουτα φέτους ἀπ' τὴν ξέρα. Συνών. φρ. δὲν ἔχουν θυμὸ (ἰδ. θυμός).

ἀθυρόστομος ἐπίθ. Ἦπ. Χίος ἀθυρόστομο Τσακων. ἀθυρόστομους Ἦπ. (Χουλιαρ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθυρόστομος.

1) Φλύαρος, ἀθυρόγλωσσος, ἐλευθερόστομος Ἦπ. Τσακων. Χίος. β) Ἀκριτόμυθος Ἦπ. 2) Ὑβριστής, βωμολόχος Ἦπ. (Χουλιαρ.): Αὐτὸς εἶνι ἀθυρόστομους. Συνών. χαρβαλόστομος.

ἀθυροστομῶ Ἦπ. ἀθυρουστομῶ Ἦπ.

Τὸ μεταγν. ἀθυροστομῶ.

Ἐχω τὸ στόμα ἀτύλωτον, ἀθυρογλωσσῶ, ἐλευθεροστομῶ.

***ἀθυτος** ἐπίθ. ἀθυτε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθυτος.

Ὁ μὴ σφαγεῖς: Ἐθύκαμε τὸ βοῦ, ἀλλὰ ὁ βάνε ἀραμᾶτσε ἀθυτε (ὁ βάνε ἀραμᾶτσε = τὸ ἀρνίον ἔμεινε).

ἀθῶα ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθῶος.

Ἀδόλως, ἀκάκως: Ἐγὼ τὸ εἶπα ὅλως διόλου ἀθῶα καὶ ὁμως τοῦ ἐκακοφάνηκε. Συνών. ἀδοῶα.

ἀθῶος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. ἀθῶγος Πόντ. ἀθῶγος Πόντ. ἀνθῶς Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Μεσσ.) ἀθ-θῶς Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθῶος. Οἱ τύπ. ἀνθῶς καὶ ἀθ-θῶς ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ ἀνθός-ἀνθός-ἀθ-θός.

1) Ὁ ἀτηλλαγμένος ἐνοχῆς, ὁ μὴ ἔνοχος, κοιν. καὶ Πόντ.: Ἀδικα τὸν ἀνακατεύουν, γιατί εἶναι ἀθῶος. Τὸν ἔβγαλαν ἀθῶο (ἀτηλλάξαν αὐτὸν ἐν δικαστηρίῳ πάσης ἐνοχῆς) κοιν. Ἐγὼ εἶμαι ἀνθῶς ἀπ' τοῦτο ποῦ μοῦ λές Καλάβρυτ. Ἐκεῖνος ἀθῶος ἐξέβεν (ἐβγήκεν, ἦτοι ἀπεδείχθη) Πόντ. Ἀθῶον καρδίαν ἔσ' αὐτόθ. 2) Βλάξ Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Συνών. ἀγαθός 3.

ἀθωότης ἡ, λόγ. σύνηθ. ἀθωότη ΔΣολωμ. 202 ἀνθεότης Κύθν. ἀθεότης Κύθν.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀθωότης. Οἱ τύποι ἀνθεότης καὶ ἀθεότης ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ ἀνθός.

Ἡ ἰδιότης τοῦ ἀθῶου, τὸ νὰ εἶναι τις ἀθῶος, ἀκακος, ἄγνός ἐνθ' ἄν.: Μιλεῖ μὲ μεγάλη ἀθωότητα. Μὲ ὅλη τὴν ἀθωότητά του τὸ ἔκαμε λόγ. σύνηθ. Μὲ τὴν ἀθεότητά του τὴν ἔπαθε Κύθν. Σᾶς ἐμιλῶ μὲ ἀνθεότητα αὐτόθ.

ἄθωρα ἐπίρρ. Κρήτ. (Μεσαρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄθωρος (I).

Χωρὶς νὰ ἴδῃ τίς τι: Τοῦ τὸ πουλῶ ἄθωρα (χωρὶς νὰ τὸ ἴδῃ ὁ ἀγοραστής).

ἀθώρητος ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Καπ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.) ἀθώρητος Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θώρητος < θωρῶ. Ὁ τύπ. ἀθώρητος καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ὁ μὴ συχνάκις ὀρώμενος, ἀθέατος ἐνθ' ἄν.: Ἀθώρητος, κουμπάρε, ἔδει ἕναν μῆναν νὰ σὲ δοῦμεν! Κύπρ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Ντ' ἔεντς; ἀθώρητος ἔεντς (=τί ἀπέγινες; ἔγινες ἀθέατος) Τραπ. || Παροιμ. Ψάριν ἀθώρητον, 'ς τὴν θάλασσαν πουλιέται (ἐπὶ ἀβεβαίον καὶ ἀπραγματοποιήτου) Κύπρ. Συνών. ἄθωρος (I). β) Ἀπόκρυφος Πελοπν. (Λακων.): Ἀπόμμερο κι ἀθώρητο παραπόρτι. γ) Ἀνεπίβλεπτος, ἀπεριποίητος Καπ.: Ἀσμ.

Τὰ χτήνια μ' ἀνάλμεχτα, τὰ πρόβατά μ' ἀθώρητα.

II) Ὁ μεταβαλὼν θωριάν, ἦτοι ὄψιν, χρῶμα, κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἄθωρος (II) Πόντ. (Τραπ.): Ἐγρίεψεν κι ἀθώρητος ἐγέντον (ἔλαβε στάσιν ἀγρίαν καὶ μετέβαλε τὴν ὄψιν του). Πβ. ἄθωρος (II).

ἄθωρος ἐπίθ. (I) Κρήτ. (Μεσαρ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. θωρῶ παρὰ τὸ θέμ. τοῦ ἐνεστ.

Ὁ μὴ ὀρώμενος, ἀθέατος. Συνών. ἀθώρητος I.

ἄθωρος ἐπίθ. (II) Βιθυν. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Σύμ. κ. ἀ. ἄθουρους Λυκ. (Λιβύσσ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐς. θωρέα.

Ὁ ἔχων ἡλλοιωμένον καὶ ἀσθενὲς χρῶμα ἢ ὄψιν, ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων ἐνθ' ἄν.: Ἡ ὄψι σου εἶναι ἄθωρη σήμερα Βιθυν. Πολὺν ἄθωρο εἶναι τὸ φέσι σου αὐτόθ. Πβ. ἀθώρητος II, ξέθωρος.

ἀθώωνω λόγ. σύνηθ. ἀθώνω Πελοπν. (Λακων.) ἀθιώωνω Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀνθώνω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κόρινθ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀθῶω.

Ἀπαλλάττω τινὰ ἐνοχῆς, θεωρῶ τινὰ ἀθῶον ἐνθ' ἄν.: Τὸν ἀθώωσε ὁ δικαστὴς λόγ. σύνηθ. Γιὰ νὰ τὸν ἀνθώσῃ πῆγε καὶ βοῆκε τὸ δικαστὴ Κόρινθ.

ἄι ἐπιφών. Ζάκ. Ἦπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Κάρπ. Κύπρ. Νίσυρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Σίφν. Στερελλ. (Δωρ.) Χίος κ. ἀ.

Ἐκ τῶν ἐκφωνουμένων φθόγγων πρὸς παράστασιν διαφόρων συναισθημάτων.

I) Ἐπιφών. ἐπαναλαμβανόμενον ἐνίοτε δις καὶ τρις αἰ αἰ αἰ, δι' οὗ δηλοῦνται διάφορα συναισθήματα α) Πόντος σωματικός Θράκ. (Σαρεκκλ.) Καλαβρ. (Μπόβ.) Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Μάν.) κ. ἀ.: Ἀι, μ' ἐτοιμῆσες δυνατά! Σαρεκκλ. Ἀι, αἰ, αἰ! Ἀρκαδ. Λακων. β) Σχετλιασμός, ἐκπληξίς, θαυμασμός κττ. Ζάκ. Ἦπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κάρπ. Νίσυρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) Στερελλ. (Δωρ.) Χίος: Ἀι, ἀνθρωπος νὰ τοῦ πιστευτῆς! Κάρπ. Ἀι, καὶ ποῦ νὰ σοῦ τὰ λέω! Χίος Μέτα ν' αἰ, μάννα! (ὦ μήτερ, φεῦ!) Κερασ. Ἀι μου, τί ἔπαθα! Λακων. Ἀι με! αὐτόθ. Ἀι ἐμέν! Τραπ. 3) Εὐχὴ ἢ κατάρα Κύπρ.: Ἀι, νὰ κρέμ-μισεν 'ποῦ τὸν ἄπ-παρον! Ἀι, νὰ τὸν ἔφαν ἢ κουφή (ὄφρις). II) Ὡς δεικτικὸν μόρ. ἰδού Πόντ. (Κερασ.) Σίφν.: Ἀι ἐποίκα 'το (ἰδού τὸ ἔκαμα) Κερασ. Ἀι ἔρθεν (ἰδού ἦλθεν) αὐτόθ. Ἀι τὰ (ἰδού αὐτὰ) Σίφν.

Ἀιβαλιώτης ὁ, Κυκλ. (Θήρ. κ. ἀ.)

Τὸ ἐθνικὸν ὄν. Ἀιβαλιώτης ἐκ τοῦ τοπων. Ἀιβαλί.

Τὸ παιδικὸν ἄθυρμα χαρταετός. Συνών. πετάσι.

αἶγα ἡ, Ἀντικύθ. Ἦπ. Ἰμβρ. Κάρπ. Κρήτ. Κῶς Νάξ. Πελοπν. (Μεσσ.) Ρόδ. Σκῦρ. Σύμ. Τσακων. Χίος κ. ἀ.

